

ТЕМА 6

РИНКОВИЙ РИЗИК

- 1.1. Ціни та індекси цін фінансових інструментів як об'єкти впливу ринкового ризику.
- 1.2. Показники оцінки ринкового ризику для пайових і боргових фінансових інструментів.
- 1.3. Портфельний підхід до управління ринковим ризиком.
- 1.4. Хеджування ринкового ризику.

1.1. Ціни та індекси цін фінансових інструментів як об'єкти впливу ринкового ризику

Ціни фінансових інструментів змінюються під впливом попиту та пропозиції. Ринковий ризик виникає через коливання цін на фінансові активи. Індекси відображають загальну динаміку ринку.

Відомі індекси: S&P 500 (США), Nikkei 225 (Японія). Індекс ПФТС є ключовим для українського ринку.

Ціни акцій залежать від очікуваних доходів та економічного стану. Інфляція впливає на вартість облігацій. Курс облігацій змінюється залежно від строку погашення. Попит на акції визначає їх біржове котирування. Різниця між ціною купівлі та продажу відображає ліквідність активу.

Ринковий ризик містить валютні, товарні та фондові компоненти. Історія індексів починається з Dow Jones (1884). Біржові індекси допомагають інвесторам орієнтуватися у ринку.

Зміни в індексах свідчать про загальні тренди ринку. Вартість інструментів залежить від макроекономічних факторів.

Конкуренція між галузями впливає на ціни акцій. Політичні події можуть викликати раптові зміни цін. Інвестори використовують індекси для оцінки ризиків. Зниження ставок банківського відсотка підвищує ціни облігацій. Коливання індексів є показником волатильності ринку.

1.2. Показники оцінки ринкового ризику для пайових і боргових фінансових інструментів

Волатильність є основним показником ринкового ризику. Стандартне відхилення показує швидкість змін цін. Пайові інструменти мають вищу волатильність порівняно з борговими. Історична волатильність базується на минулих даних. Очікувана волатильність прогнозується з використанням моделей.

Value at Risk (VaR) оцінює максимальний збиток. Розрахунок VaR враховує довірчий інтервал. Показник Beta ві дображає зв'язок активу з ринком. $Beta > 1$ свідчить про високу чутливість до змін ринку. $Beta < 1$ вказує на нижчий рівень ризику.

Волатильність акцій може бути абсолютною або відносною. Диверсифікація зменшує вплив волатильності на портфель. Оцінка ризику включає аналіз кореляції між активами. Чим довший горизонт прогнозу, тим вища волатильність.

Пайові інструменти схильні до ризиків дефолту. Облігації мають залежність від змін відсоткових ставок. Індексна волатильність допомагає оцінити стан ринку. VaR може розраховуватися для окремих активів і портфелів. Фундаментальний аналіз допомагає прогнозувати ризики.

Технічний аналіз використовується для короткострокових прогнозів.

1.3. Портфельний підхід до управління ринковим ризиком

Диверсифікація є ключовим методом зниження ризиків. Ризик портфеля залежить від кореляції активів. Несистематичний ризик зменшується завдяки диверсифікації. Систематичний ризик залежить від ринку в цілому.

Ризик портфеля вимірюється через дисперсію доходів. Ефективна межа демонструє оптимальні комбінації активів. Добре диверсифікований

портфель має близько 30 активів. Коваріація активів впливає на загальний ризик. Вибір активів залежить від цілей інвестора.

Портфель може складатися з акцій, облігацій, деривативів. Диверсифікація зменшує вплив окремих подій на портфель. Оптимізація портфеля враховує прибутковість і ризик. Історичні дані допомагають оцінити дохідність активів.

Враховується ступінь кореляції між активами. Балансування портфеля допомагає підтримувати задані пропорції. Використовуються математичні моделі оптимізації. Високий рівень ризику може компенсуватися вищою дохідністю. Ризик портфеля може бути оцінений через Beta.

Концепція CAPM використовується для оцінки ризику і прибутковості.

1.4. Хеджування ринкового ризику

Хеджування зменшує вплив несприятливих змін ринку. Використовуються деривативи: ф'ючерси, опціони, свопи. Ф'ючерси дозволяють зафіксувати ціну активу. Опціони надають право, але не зобов'язання, виконати угоду. Хеджування зменшує ризик зміни відсоткових ставок. Позиції хеджуються протилежними угодами. Індeksi використовуються для хеджування портфелів.

Хеджування мінімізує валютні ризики. Опціони поділяються на Call і Put. Ф'ючерси можуть бути індивідуальними або індексними. Хеджування облігацій враховує строк погашення. Деривативи підвищують гнучкість управління ризиками.

Використання стоп-наказів обмежує збитки. Хеджування покриває короткострокові та довгострокові ризики. Ф'ючерси на фондові індeksi є популярним інструментом. Стратегії хеджування враховують структуру портфеля.

Ринкові інструменти дозволяють ефективно управляти ризиками. Хеджування підвищує стійкість портфеля до криз. Використання

деривативів потребує професійних знань. Хеджування є важливим елементом управління фінансами.